

Od redakcji

Oddajemy do rąk czytelników pierwszy numer rocznika *Biblica et Patristica Thoruniensia*. Jest to czasopismo Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, do powstania którego przyczyniła się ścisła współpraca, wymiana poglądów i myśli między pracownikami dwóch jednostek organizacyjnych tegoż wydziału, tj. Katedry Bibliistyki i Zakładu Antyku Chrześcijańskiego.

Sama nazwa czasopisma wskazuje, że będzie zajmowało się ono zagadnieniami z zakresu egzegezy biblijnej i patrystyki. Na polskim rynku wydawniczym znajduje się już czasopismo o - wydawałoby się - podobnym charakterze. Chodzi o *Verbum Vitae*, półrocznik biblijno-teologiczny Instytutu Teologii Biblijnej w Kielcach, którego pierwszy numer ukazał się w 2002 roku. Jest on wzorowany na włoskim półroczniku *Parola, Spirito i Vita*. W zamyśle wydawców półrocznik *Verbum Vitae* miał być płaszczyzną twórczego dialogu między biblistką i teologią. Miał także ukazywać egzegezę biblijną w służbie teologii i teologię rozwijającą orędzie Słowa Bożego (H. Witczyk, *Słowo Życia – Słowo Zbawienia*, *Verbum Vitae* 1 [2002] 9). Każdy z numerów jest poświęcony jednemu tematowi z podstawowych tematów teologii biblijnej, ważnych zarówno dla teologii jak i dla chrześcijańskiego życia we współczesnym świecie (np. Kto będzie zbawiony?, Dlaczego Ewangelia?, Miłosierdzie Boże – dla kogo?, Dlaczego Nowe Przymierze?, Wiara naprawdę konieczna?, Czyj jest Kościół? Dlaczego w Słowie?, Być wiernym – dlaczego?). Półrocznik dzieli się na trzy zasadnicze części: Stary Testament, Nowy Testament, Ojcowie i życie Kościoła. W pierwszej i drugiej części jest przeprowadzana egzegeza tekstów Starego i Nowego Testamentu, natomiast w ostatniej analiza pism patrystycznych i refleksje z zakresu teologii praktycznej. W trzeciej części podawane są także próby zbadania oddziaływania tekstu (*Wirkungsgeschichte*).

W kontekście istnienia już w Polsce czasopisma biblijno-patrystycznego powstaje pytanie, czy jest potrzebny jeszcze jeden periodyk o podobnym profilu? Odpowiedź jest jak najbardziej pozytywna i to przede wszystkim z jednego powodu: rocznik *Biblica et Patristica Thoruniensia* jest pomyślany w nieco inny sposób, niż krótko zaprezentowane czasopismo *Verbum Vitae*. Każdy numer będzie poświęcony jednej księdze Pisma Świętego. Zostaną postawione podstawowe pytania, w jaki sposób współczesna egzegeza interpretuje teksty oraz jak interpretowano je w starożytności chrześcijańskiej.

Pierwszy numer *Biblica et Patristica Thoruniensia* jest poświęcony Dziejom Apostolskim, które pośród pism Nowego Testamentu są dziełem wyjątkowym, bowiem jako jedyne ukazują pierwsze lata chrześcijaństwa. Tylko autor tej książki, który jest z wielkim prawdopodobieństwem tożsamy z autorem Ewangelii według św. Łukasza, zaprezentował losy uczniów Jezusa bezpośrednio po Jego wniebowstąpieniu, pokazując przy tym, jak mała jerozolimka wspólnota z pierwszych dni staje się Kościołem misyjnym, który dociera do Rzymu – centrum ówczesnego świata.

Na niniejszy tom składa się trzynaście artykułów, podzielonych na dwa bloki tematyczne, zasugerowane zresztą przez samą nazwę czasopisma, tj. *Biblica et Patristica*. Autorami opracowań są pracownicy naukowcy z różnych ośrodków akademickich w Polsce: Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Lublinie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Pierwsza część rocznika obejmuje dziesięć artykułów. Czytelnik nie spotka w nich szczegółowego opracowania zagadnień wstępnych, takich jak: zagadnienia literackie (nazwa, gatunek, język czy styl) czy zagadnienia natury historycznej (chronologia, tekst, autor, czas i miejsce powstania). Te informacje znajdują się we wprowadzeniach szczegółowych do poszczególnych ksiąg Pisma Świętego, których na polskim rynku wydawniczym ukazało się sporo, chociażby wspomnieć znakomite opracowanie *Dzieje Apostolskie, Listy św. Pawła*, pod redakcją ks. J. Frankowskiego, w serii „Wprowadzenie w myśl i wezwanie Ksiąg Biblijnych” (Warszawa 1997). Artykuły w *Biblica et Patristica Thoruniensia* zajmują się kwestiami szczegółowymi związanym z interpretacją Dziejów Apostolskich. Układ pierwszej części tomu jest pomyślany tak, aby przeprowadzić czytelnika od zagadnień natury literackiej (artykuły: J. Kręcidło, K. Wojciechowskiej, D. Koteckiego) do egzegezy, interpretacji i teologii wybranych tekstów. Autorzy zajmują się następującymi zagadnieniami: kerygmatu rodzącego się Kościoła (D. Dziadosz), obecności proroków w pierwotnym Kościele (M. Karczewski),

Eucharystii w pierwszych wspólnotach chrześcijańskich (P. Podeszwa), problematyki tzw. Soboru Jerozolimskiego (T. Tułodziecki), śmierci Judasza (W. Linke), obecności postaci Abrahama w księdze (A. Kuśmirek), trudnościami pierwotnego Kościoła w głoszeniu Ewangelii (P. Paczewski).

Artykuł ks. dra hab. M. Rosika, poświęcony rozumieniu daru języków, stanowi przejście do części patrystycznej, w której znajdują się jeszcze dwa artykuły, odpowiadające na pytanie, w jaki sposób i w jakim zakresie pisarze starożytni wykorzystywali w swojej twórczości Dzieje Apostolskie. O. dr hab. M. Paczkowski (OFM) zajął się egzegezą homiletyczną Jana Chryzostoma, natomiast ks. dr hab. D. Zagórski *Kobiercami* Klemensa Aleksandryjskiego.

Jan Paweł II na pytanie André Frosarda: jak czytać Pismo Święte?, odpowiedział w następujący sposób: „Objawienie jest osobistym pouczeniem Boga, wobec tego czytanie Biblii, w której Objawienie to zostało w pewien sposób utrwalone na piśmie, domaga się przede wszystkim postawy ucznia. Ta postawa nie koliduje w żaden sposób z postawą uczonego – wiadomo przecież, że uczonym jest nie tyle ten, kto innych uczy, ale ten, kto w sposób szczególnie dojrzały umie być uczniem, kto głęboko potrafi zgłębić przedmiot swej nauki. Poznanie rozumowe Boga jest poniekąd czytaniem Jego obecności w Księdze wszechświata (...). Jeśli czytanie Pisma Świętego ma ukształtować w nas wiarę (raczej: ukształtować naszą wiarę), w takim razie musi ono bardzo wgłębiać się w biblijną treść, a równocześnie przekraczać tę treść w stronę Tego, który za pomocą słów Pisma komunikuje nam Siebie. Jest to całkiem inny rodzaj poznawczy: nie tyle poznanie Boga, ile zapoznanie się z Bogiem” (A. Frosard, „*Nie lękajcie się!*”. *Rozmowy z Janem Pawłem II*, Città del Vaticano 1982, 65-66).

Mam nadzieję, że oddany do rąk czytelnika pierwszy numer rocznika *Biblica et Patristica Thoruniensia* przyczyni się do wgłębiania się w biblijną treść, aby odkrywać prawdziwe oblicze Boga, które odsłoniło się w pełni przed człowiekiem w Jezusie Chrystusie.

Ks. dr hab. Dariusz Kotecki